

P.F. 1997

Fejton

a Jiří Gruntorád

Libri prohibiti

Politických vězňů zemřelých ve vazbě./ Dosud nepublikováno/

- Schwarz Karel, nar. 26.12.1910, velezrada, zemřel na zánět ledvin 1.8.1951, Jáchymov-civ.nem.K V.
 Šmíd František, nar. 9.1.1901, velezrada, příčina smrti nezjištěna, zemřel 12.4.1953, Jáchymov.
 Bálka Břetislav, nar. 25.7.1925, vojenská zrada, zemřel na úraz 23.1.1954, Jáchymov.
 Štěpán Daniel, nar. 6.3.1930, velezrada, zastřelen na útěku 5.9.1950, Jáchymov.
 Starý Josef, nar. 29.1.1898, velezrada, vyzvědačství, zastavení srdeční činnosti 17.4.51, Jáchymov.
 Paštík Karel, nar. 24.8.1907, vyzvědačství, selhání srdeční činnosti 13.1.1952, Jáchymov.
 Říha Jan, nar. 2.2.1911, §37 z.č.231/48 Sb., zemřel na úraz 16.9.1953, Jáchymov.

U v n i t ě ř č í s l a :

Pokračování

1. Jiří Gruntorád: Informace pro členy společnosti "Libri prohibiti", příznivce a sponzory.
2. Jiří Gruntorád: Zpráva za rok 1996 "Libri prohibiti".
3. Mana SBI a v í k o v á: Dva písaři - fejton.
4. Jindřich D u b í n: Jsem povinen být pravdivý.
5. "Věrní zůstali": Tak sladce chutná demokracie.

Předpokl. cena: 2,- Kč MČ 47263 Náklad: 50 výtisků

v y c h á z e l o	1 9 7 3 - 1 9 7 5
o b n o v e n o	1 9 8 7 r o č n í k 1 4 č í s 8

Vydává: Vladimír Hajný Red.
 ČSA 34, 787 01 Šumperk rada: +Julius A. Varga

Uzávěrka: 16.2.97

PRV
 Ú
 H
 B
 P
 R
 S
 R

Informace pro členy společnosti, příznivce a sponzory

Milí přátelé,

jako každý rok tak i letos dostáváte Zprávu o Libri prohibiti, aktualizovanou v lednu 1997. Ta obsahuje mimo jiné rozpočet na letošní rok a informaci o našem hospodaření v loňském roce. Je určena zájemcům o samizdatovou a exilovou literaturu, kteří ještě nemají přesné informace o naší knihovně a také sponzorům potencionálním i reálným. Kromě základních údajů o vzniku knihovny a Společnosti Libri prohibiti zde najdete informace o jejím fungování a stavu fondů. Můžete dostat i anglickou verzi.

Naše společnost má nyní 176 členů a další "neorganizované" příznivce a spolupracovníky. Počet našich členů se prakticky nemění, členské příspěvky však mají výrazně sestupnou tendenci (v r. 1994 téměř 23.000 Kč, v r. 1995 15.000, loni již jen necelých 12.000 Kč). Připomínám, že z členských příspěvků musíme hradit ty výdaje, které nelze financovat z prostředků určených na konkrétní projekty.

Knihovnu navštěvují zájemci z mnoha zemí světa, studenti, novináři, vědečtí pracovníci a další klienti z různých oborů. Denně přichází kolem deseti uživatelů, další konzultace poskytujeme písemně a telefonicky. Ročně pořídíme přes 30.000 stran kopií. Na knihovnu, která nemá stálé zaměstnance, je to provoz značně rozsáhlý a vyžaduje velké osobní nasazení. Slibně se nám rozvíjí audiovizuální oddělení, snažíme se získat odpovídající prostory k jeho provozu.

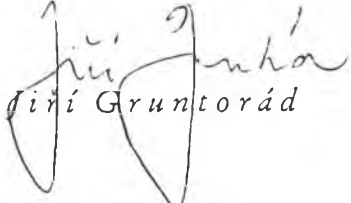
Katalog knih českého exilu 1948-1994, který jsme vydali v nakladatelství Primus, je již téměř rozebrán, proto připravujeme letos doplněné vydání a uvažujeme i o CD-ROM verzi. Po vydání katalogu se naše sbírka rozšířila o mnoho chybějících titulů a získali jsme více než 100 knih českého exilu do té doby neznámých. V příštím roce bychom rádi ve spolupráci s Michalem Přibáněm připravili a vydali katalog exilových periodik. Některá, zejména ta z 50. a 60. let, nám dosud chybí a je nebezpečí jejich zániku. Prosím o spolupráci každého, kdo má ještě staré exilové časopisy a noviny.

V loňském roce jsme s pomocí grantu Nadace ROS bibliograficky zpracovali materiály o porušování lidských práv u nás v 70. a 80. letech. O výsledky naší práce je značný zájem a proto nejdůležitější část t.j. bibliografii článků v Informacích o Chartě 77 ještě v tomto roce s laskavou pomocí Nadace ROS knižně vydáme. I v tomto případě uvažujeme o CD-ROM verzi.

V březnu 1995 se ustavil ve Švýcarsku "Klub zahraničních přátel Libri prohibiti" z iniciativy dr. Oldřicha Černého a Lubora Jílka. Klub seznamuje naše krajany s činností knihovny, pomáhá jí s doplňováním fondů a dopravou přírůstků a také získává další sponzory. Kromě individuálních členů klubu jsou členy i švýcarská skupina SVU a Československá Beseda Slovan Ženeva. Kontakt je možný na adrese Čs. Beseda Slovan, Case postale 17, 1223 Cologny, Švýcarsko nebo Lubor Jílek, Fondation Archives Européennes, 2, Rue Jean-Daniel Colladon, 1204 Genève, Švýcarsko, tel. 22/7057856 nebo 7057851 a fax 7057852. Takovou podporu bychom velmi potřebovali i v jiných zemích.

Všem našim přátelům, příznivcům, spolupracovníkům a donátorům děkuji, že nám pomáhali knihovnu udržet a rozšířit. Přeji Vám úspěšný rok, všechno dobré, hodně štěstí a věřím, že na nás budete pamatovat i letos.

V Praze 15. ledna 1997

Jiří Gruntorád

Tyto bibliografie samizdatových edic a časopisů již několik let uveřejňujeme v Kritickém sborníku. V r. 1995 jsme s finanční pomocí Ministerstva zahraničních věcí ČR vydali v nakladatelství Primus Katalog knih českého exilu 1948 - 1994. Letos připravujeme do tisku druhé rozšířené a doplněné vydání.

V loňském roce jsme bibliograficky zpracovali s podporou Nadace ROS sdělení VONS, zprávy VIA a další materiály o lidských právech.

Našich služeb využívají různé instituce doma i v zahraničí (např. Ústav pro českou literaturu AV ČR, Muzeum české literatury, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, British Library v Londýně, Institut východní a střední Evropy při Amsterdamské universitě aj.), vědečtí pracovníci, studenti středních a vysokých škol, novináři i další zájemci. Materiály pro své diplomové práce si zde hledají studenti čeští i zahraniční. Umožňujeme též praxi studentům 2. a 3. ročníku Ústavu informačních studií a knihovnictví filosofické fakulty Univerzity Karlovy.

Cíle knihovny

Naším hlavním cílem je shromáždit co nejúplnější a nejkvalitnější sbírku knih, časopisů a dalších materiálů, které byly vytvořeny českým a slovenským exilem, a všech dostupných materiálů naší domácí opozice, tedy tzv. samizdatu. Tyto fondy chceme kompletně počítačově zkatologizovat a výsledky zpřístupnit dalšímu bádání.

V tomto roce je tedy třeba:

- pokračovat v akvizicích
- pokračovat v počítačové katalogizaci samizdatového knižního fondu a přírůstků
- pokračovat v článkové bibliografii časopisů
- dokončit zpracování exilových periodik
- dokončit a knižně vydat článkovou bibliografii Informaci o Chartě 77 (grant Nadace ROS)
- pokračovat v budování a katalogizaci audiovizuálního projektu
- dokončit klimatizaci depozitáře
- realizovat projekt ochranného a protipožárního systému
- zahájit projekt záchrany některých ohrožených exilových periodik kopírováním a přenosem na elektronická média

K tomu máme zatím bohužel jen omezené finanční prostředky a technické vybavení, je tedy třeba získat další sponzory.

Poděkování

Náš dík si zaslouží Ministerstvo kultury ČR, které opět přispělo dotací na náš provoz, dále přispěli v loňském roce: Ministerstvo zahraničních věcí ČR, Nadace Preciosa Jablonec nad Nisou, švýcarská Nadace Oldřicha Dubiny, Nizozemské královské velvyslanectví, Nadace Český literární fond, Plynoprojekt Praha a. s., pan Yohei Sasakawa z Tokia a dále Nadace rozvoje občanské společnosti, která nám poskytla z fondu PHARE prostředky na projekt publikace článkové bibliografie Informaci o Chartě 77. O velkorysé podpoře 100.000 Kč od Václava Havla jsme se zmínili již loni. Děkujeme také všem dalším přispěvatelům, které zde nelze vyjmenovat. Bez jejich hmotné podpory by existence naší knihovny a studovny nebyla možná. To platí také o nezištné pracovní pomoci mnoha jednotlivců.

Nemenší dík patří také všem dárcům, kteří pomáhají rozšiřovat naše fondy. Zejména jejich zásluhou je dnes Libri prohibiti tím, čím je.

Předem děkujeme všem dalším sponzorům, dary je možno odečítat od daňového základu. U České spořitelny v Praze I, Vodičkova 9 máme účet číslo 3019555-018/0800 s názvem Libri prohibiti. Dotazy vyřizujeme i telefonicky na číslo (02) 24225971, které platí i pro fax.

V Praze 15. ledna 1997

Jiří Gruntorád

Po přečtení tohoto poměrně obsáhlého materiálu a hlavně po přečtení posledního odstavce /a i v textu je upozornění, že poněkud poklesla příspěvková činnost členů a sympatizantů "Libri prohibiti"/, si uvědomuji, že i já jsem loni nedal ani korunu a snad ani předloni a to už

Zpráva za rok 1996

LIBRI PROHIBITI

knihovna a čítárna
otevřeno pondělí - čtvrtek 13 - 17 hod.
Senovážné náměstí 2, Praha 1
tel./fax: (02) 24 22 59 71

je na to abych se skoro začal pomalu stydět. Doufám, že se polepším co nejdříve. Ale píší o tom sem proto, a doufám, že si to Jirko přečteš, že já osobně, zejména v posledních letech, kdy člověk pohodlní, zásadně posílám příspěvky tam, kde takový ty bankovní kudrlinky jsou předtištěny na speciálně vytištěné poštovní poukázce a ten dárcemá s platbou ty nejmenší problémy.

Čtenáři!

Čti ze skutečného zájmu a ne z dlouhé chvíle.

Nehleť knihu za knihami, čti pomalu a s porozuměním.

Dobře pochopená cenná kniha znamená pro te počátek nového života.

.....

Nakládej s knihami jak se patří ty vzdělance, nesluň prstů při listování a nečti při jídle.

Není dovoleno, abys knihu o své újmě někomu zapůjčil.

Jsi zavázán, abys knihu do 10 dnů knihdvníkovi navrátil.

Napíše jednoduše jen svoji adresu a vyřízeno. Myslí, že nyní, kdy čas jsou peníze by takováto pozornost pro dárcce či členy byla zcela na místě. Nemí mi sice známo jak se finančně zatíží vytištění takové speciální pošt. poukázky, ale myslím, že se to dá zase používat více let. Mohlo by se třeba vložit do výroční zprávy. VU.

Vznik knihovny

Knihovna "zakázaných knih" vznikla z potřeby soustředit na jednom místě a zpřístupnit širší veřejnosti produkci exilových a samizdatových vydavatelů a zaplnit tak jedno z "bílých míst" naší nedávné historie. Jsme přesvědčeni, že jedním z pilířů demokracie je právo občana na přístup k informacím bez jakýchkoli překážek, a snažíme se přispět k naplnění tohoto práva. Abychom takovou službu mohli skutečně poskytovat, musí být knihovna soukromá a nezávislá.

Po roce překonávání mnoha právnických, finančních, prostorových a jiných problémů se nám podařilo knihovnu v říjnu 1990 otevřít v Podskalské ulici za finanční a technické pomoci Čs. nadace Charty 77 a za účasti mnoha významných kulturních představitelů včetně prezidenta republiky.

Pozdější činnost knihovny umožnila nezištná pomoc mnoha příznivců naší myšlenky. Vytvořila se tak v Čechách naprosto ojedinělá a nezastupitelná knihovna, která zde dosud chyběla.

Základem knihovny byly archivní exempláře samizdatové edice Popelnice, kterou vydával Jiří Gruntorád, a další publikace jim získané koupí nebo výměnou v době normalizace. Sbirku tehdy tvořilo asi 2000 knih, reprezentativní soubor časopisů a dalších dokumentů.

Společnost Libri prohibiti

Vzhledem k tomu, že knihovna potřebovala právní subjektivitu, založili jsme a 24. dubna 1991 na Ministerstvu vnitřní ČR zaregistrovali nevydělečné sdružení občanů - Společnost Libri prohibiti, jejímž hlavním cílem je podpora zajištění činnosti a dobudování naší knihovny. Členské příspěvky jsou dobrovolné. Mezi zakládajícími členy společnosti jsou mj. spisovatelé Václav Havel, Eva Kantůrková, Ivan Klíma, Hana Ponická, Zdeněk Urbánek, Ludvík Vaculík a Jan Vladislav. Dále bývalý rektor Karlovy univerzity Radim Palouš, bývalý rektor Masarykovy univerzity v Brně Milan Jelinek, ředitel Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR Vilém Prečan, bývalý ministr kultury Pavel Tigrid, novinář a generální ředitel Českého rozhlasu Vlastimil Ježek, ředitel Masarykova ústavu AV ČR Jaroslav Opat, ředitel Centra pro teoretická studia při Filozofickém ústavu AV ČR Ivan Havel a významný katolický pedagog a vydavatel Oto Mádr. Podle stanov občanského sdružení je představitelem společnosti Jiří Gruntorád.

Společnost má dnes 176 členů, mezi kterými jsou kromě jmenovaných zakládajících členů také např. spisovatelé Jan Beneš, Petr Král, Karel Pecka a Alexandr Kliment, literární vědci František Kautman, Antonín Měšťan a Jiří Brabec, ředitel Národní knihovny Vojtěch Balík, český velvyslanec v Německu Jiří Gruša, vydavatel Kanadských listů Mirko Janeček a další samizdatoví a exiloví vydavatelé, publicisté a přátelé knihovny.

Do Společnosti Libri prohibiti i nadále zveme všechny zájemce o členství, kteří mohou a chtějí knihovně jakkoli pomoci.

Stav fondů knihovny

Knihovna se skládá z fondů samizdatové a exilové literatury, archivu dokumentů a audiovizuálního oddělení. Je zde celkem asi 12 000 knihovních jednotek a přes 1 000 titulů periodik.

Sbirky rozšiřujeme nákupy, výměnou a dary příznivců z domova i ze zahraničí. Z cenných unikátů a materiálů zapůjčených pořizujeme kopie, které poskytujeme k prezenčnímu studiu.

Knihovní fond je rozdělen do těchto částí:

1. České samizdatové monografie a časopisy

Fond má přes 6 000 knihovních jednotek ze 70. a 80. let, a to jak edičních (např. Edice Expedice, Petlice, Popelnice, Česká expedice, Kvart, Kde domov můj atd. - přibližně 100 edic a nakladatelů), tak i publikací mimoedičních. Sbirka časopisů čítá 310 titulů (např. Informace o Chartě 77, Revolver revue, Vokno, Kritický sborník, Střední Evropa atd.), téměř všechna významná periodika jsou kompletní.

2. České exilové monografie a časopisy

Fond zahrnuje na 4 000 knihovních jednotek. Je zde zastoupeno 35 nakladatelství, která měla souvislý ediční program, a přes 400 jednotlivých nakladatelů a institucí, které vydávaly publikace v češtině. Kompletní je produkce nakladatelství Index, Poezie mimo domov, Rozmluvy, Opus bonum, Arkýř, Konfrontace, Edice satiry, Franar, Moravian Library atd. Máme již přes 450 titulů exilových periodik, z toho jsou kompletní ročníky časopisů Svědectví, Listy, Studie, Proměny, 150 000 slov, Obrys, Západ, Reportér, Hlas domova, Kanadské listy, Sklizeň, Paternoster a další, zahrnující období od konce 40. let do současnosti.

3. Monografie a časopisy 1. a 2. odboje

Fond obsahuje 50 monografií legionářské literatury z 1. světové války, 280 monografií českého válečného exilu 1939 - 1945 a některé časopisy z období 1. a 2. světové války.

4. Cizí samizdatové monografie a časopisy

Fond má kolem 110 knihovních jednotek slovenského a 400 knihovních jednotek polského samizdatu, 35 titulů slovenských a 175 titulů polských periodik. Okrajově je zastoupen i ruský samizdat a periodika z bývalé NDR.

5. Cizí exilové monografie a časopisy

Fond má 250 knihovních jednotek slovenských exilových monografií a 35 titulů časopisů, 170 svazků monografií ruského a ukrajinského exilu z let 1920 - 1990 s několika časopisy, polský exil je zastoupen jen několika desítkami publikací a časopisů.

6. Cizojazyčné monografie a časopisy

Fond cizojazyčných knih se vztahem k Československu nebo k problematice lidských práv včetně překladů z češtiny má přes 1 150 svazků a 285 titulů časopisů.

7. Dokumentace a archiv

Velkou část tohoto fondu tvoří dokumenty o porušování lidských a občanských práv v bývalém Československu a v celém sovětském bloku. Jde o soubor písemných dokumentů vzniklý zejména činností nezávislých iniciativ Charty 77, Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, Východoevropské informační agentury atd., práce jednotlivých autorů i skupin šířené samizdatem, fejetony, politické komentáře, příležitostné texty, dopisy apod. Dále jsou zde nepublikované práce a rukopisy, dokumenty a písemné doklady o činnosti exilových organizací a redakcí včetně korespondence, samizdatové plakáty, letáky, fotografický a výstřížkový archiv.

8. Příruční knihovna - tematická a sekundární literatura

Obsahuje knihy, časopisy a další dokumenty o samizdatové a exilové literatuře, katalogy, bibliografické soupisy, biografické a diplomové práce.

9. Audiovizuální oddělení

Vzniklo v roce 1993 z iniciativy PhDr. Aleše Opekara. V současné době již vlastnime nahravky nekonformní hudby na více než 800 kazetách a 50 gramofonových deskách, záznamy přednášek a seminářů na 150 kazetách, videodokumenty a filmovou amatérskou produkci na více než 160 videokazetách. Nahrávky se snažíme získávat přímo od původců, tedy v nejlepší možné technické kvalitě.

Provoz a činnosti knihovny

Dnešní sídlo knihovny a čítárny Libri prohibiti, která je v provozu již sedmým rokem, je na Senovážném náměstí č. 2 v Praze 1. Otevřeno máme čtyři dny v týdnu (pondělí - čtvrtek) od 13 do 17 hodin. Fondy jsou k dispozici čtenářské veřejnosti bezplatně, poskytujeme standardní služby včetně rešerší, kopírování a konzultací. Většina publikací je přístupná prezenčně v naší studovně, kde je 18 míst. Multiplikáty půjčujeme absenčně po složení kauce.

Knihovní fondy jsou počítačově zpracovávány v systému ISIS/MAKS a v současné době je průběžně doplňujeme a pracujeme na jejich revizi. Databáze rozšiřujeme také o záznamy desiderát a vytváříme tak bibliografické soubory. Zpracováváme i článkové bibliografie důležitých samizdatových časopisů, máme již přes 4 000 záznamů.

Dva písaři

Není písař jako písař. A nejsou dva písaři jako „Dva písaři.“ Když řekneme dva písaři, vybaví se nám automaticky v nezapomenutelném podání geniální dvojice Miroslav Horníček a Jiří Sovák dva roztržití, hádaví, všechno vím, všechno znám, roztomilí měšťáci nešikovné.

Ale znám jiné dva písaře, kde roztomilí nešikovnost je nahrazena pilí, hádavost poctivostí, roztržitost pečlivostí, zapomětlivost důkladností a celá jejich práce obrovskou obětavostí.

Málokdo si uvědomí, kolik práce, s milými úsměvy a vždy s dobrou náladou nebo žertem udělají JAROSLAV HAVELKA a Ing. KAREL DUŠEK, jak moc se zasloužili o rychlou výměnu právků KPV i o jinou obtížnou a nezajímavou administrativní práci, jejíž význam může ocenit jen ten, kdo zná její význam, důležitost a potřebu práce vůbec.

A proto jim plným právem patří uznání a dík všech, nejen těch, kteří je denně vidají a jejich práci si plně ani neuvědomují, ale i těch, kteří přijedou, uvidí je jednou, dvakrát, ale setkali se s pochopením a ochotou.

Bývalí političtí vězni (a to nemyslím absolventy fešáckých kriminálů 70. a 80. let) jsou zvyklí pracovat. Tvrďe a většinou víc, než ostatní, protože museli bojovat i o tu práci, protože znají její cenu, protože většinou nemohli dělat to, na co měli kvalifikaci, neřku-li co by je bavilo. Ale ať se to zdá nepochopitelné, přežili kriminály, přežili pracovní tábory, přežili i buševeckou „svobodu“ a přestože dodnes ani veřejnost, ani oficiální kruhy nedoceňují význam 3. odboje a jeho přínos pro současnost, jsou dnes „na stará kolena“ užiteční, platní, pomáhají ze všech svých sil, nečekají odměny ani díky, zůstávají skromní, v pozadí, zkrátka jako naši „dva písaři“.

Hana Slavíková

Věrní zůstali • ČERVEN 1995/4

3. Komise může vytvářet výbory, z nichž každý se skládá nejméně ze tří členů, které mají pravomoc prohlásit jednomyslně za nepřijatelné nebo vyškrtnout ze seznamu případů stížností podané podle článku 25, pokud lze takové rozhodnutí učinit bez dalšího přezkoumání.

4. Komora nebo výbor se mohou kdykoliv vzdát pravomocí ve prospěch plenárního zasedání Komise, které může rovněž nařídít, aby mu byla předána kterákoliv stížnost přidělená komoře nebo výboru.

5. Pouze plenární zasedání Komise může vykonávat následující pravomoc:

- a) posuzovat stížnosti předložené podle článku 24;
- b) postoupit případ Soudu podle článku 48a;
- c) schvalovat Jednací řád podle článku 36.

Článek 21

1. Členy Komise volí Výbor ministrů prostou většinou hlasů ze seznamu sestaveného byrem Poradního shromáždění; každá skupina zástupců vysokých smluvních stran v Poradním shromáždění předkládá tři kandidáty, z nichž nejméně dva musí být jejími příslušníky.

2. Stejný postup se v nejšířším rozsahu použije při doplňování Komise v případě, že se další státy stanou později stranami této Úmluvy a při obsazování přiležitostně uvolněných míst.

3. Kandidát musí mít vysoký morální charakter a splňovat podmínky vyžadované pro výkon vysokých soudních funkcí nebo být uznávaným odborníkem ve vnitrostátním nebo mezinárodním právu.

Článek 22

1. Členové Komise jsou voleni na období šest let. Mohou být zvoleni znovu. Funkční období sedmi členů zvolených při prvních volbách však skončí po třech letech.

2. Členové, jejichž funkční období skončí uplynutím původního tříletého období, budou určeni losem, který provede generální tajemník Rady Evropy ihned po ukončení prvních voleb.

3. Aby se dle možnosti zabezpečila obnova jedné poloviny členů Komise každé tři roky, může Výbor ministrů rozhodnout, dříve než překročí k jakékoli další volbě, že funkční období jednoho nebo více členů, kteří mají být zvoleni, bude mít jinou délku než šest let; avšak ne více než devět let a ne méně než tři roky.

4. V případě, kdy se jedná o více než jedno funkční období a kdy Výbor ministrů bude postupovat podle předchozího odstavce, přidělí se tato funkční období losem, který provede generální tajemník Rady Evropy ihned po volbách.

Tak sladce chutná demokracie

Na posledním zasedání městského zastupitelstva v Domažlicích bylo v jednom z projednávaných bodů uvažováno o příspěvku města místní pobožce KPV. (Konfederace sdružuje politické vězně komunistického režimu). Z těžko po-

chopitelných důvodů jsou tyto lidé, kteří jedni evidentně bojovali proti komunismu a povětšinou při tom ztratili své zdraví při krutých výsleších na StB a při otrockých pracích na jáchymovském uranu, plánovitě a metodicky od roku 1989 zaháněni do Isolace na všech úrov-

ních veřejného života, zatímco jejich mučitelé odešli na odpočinek s vysokým důchodem, aby si odpočali po surovém mlácení svých vězňů.

Naše „demokracie“ nedovoluje ani mluvit o jejich potrestání a tak se může stát opravdu jen u nás, že dcera chvalně známého okresního tajemníka KSČ a poslankyně městského zastupitelstva prohlásí, že

hlasovala proti příspěvku Konfederaci politických vězňů proto, že většina vězňů komunistického režimu byla odsouzena právem. Jedině její otec, bývalý okresní tajemník KSČ byl odsouzen neprávem. Přítště bude nejspíš nejlepší navrhnut, aby příspěvek města byl přiznán svazu bývalých estébáckých bachařů. Že je tento „poslanecký“ příspěvek schvalován kru-

PROTOKOL Č. 6 K ÚMLUVĚ O OCHRANĚ LIDSKÝCH PRÁV A ZÁKLADNÍCH SVOBOD TÝKAJÍCÍCH SE ZRUŠENÍ TRESTU SMRTI

Členské státy Rady Evropy, které podepsaly tento protokol k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě 4. listopadu 1950,

berouce v úvahu, že vývoj, k němuž došlo v některých členských státech Rady Evropy, vyjadřuje všeobecnou tendenci ve prospěch zrušení trestu smrti,

dohodly se na následujícím:

Článek 1

Trest smrti se ruší. Nikdo nemůže být k takovému trestu odsouzen ani popraven.

Článek 2

Stát může zákonem stanovit trest smrti za činy spáchané v době války nebo bezprostřední hrozby války; tento trest bude uložen pouze v případech, které předvidá zákon a v souladu s jeho ustanovením. Stát sdělí generálnímu tajemníkovi Rady Evropy příslušná ustanovení tohoto zákona.

Článek 3

Od ustanovení tohoto protokolu nelze odstoupit podle Článku 15 Úmluvy.

Článek 4

K tomuto protokolu není přípustná žádná výhrada podle článku 64 Úmluvy.

Článek 5

1. Každý stát může při podpisu nebo uložení ratifikačních listin, listin o přijetí nebo schválení, učinit jedno nebo více území, na která se tento protokol bude vztahovat.

2. Každý stát může kdykoliv později prohlášením zasláným generálnímu tajemníkovi Rady Evropy rozšířit provádění tohoto protokolu na kterékoliv jiné území uvedené v tomto prohlášení. Protokol vstoupí ve vztahu k tomuto území v platnost první den měsíce, který následuje po přijetí takového prohlášení generálním tajemníkem.

3. Každé prohlášení učiněné podle obou předchozích odstavců bude moci být odvoláno pokud jde o kterékoliv území uvedené v tomto prohlášení sdělením zasláným

stát přičel od komunismu k neokomunismu. Jedině nedostatek moci zabraňuje staronovým komunistům a jejich dětem, aby si znovu rozdělili národ na tři skupiny: na ty, kteří jsou zavřeni a na ty, kteří již dávno měli být zavřeni. Současná morálka u nás vede k lhositelnosti ke všemu, vyjma peněz a majetku. Stalo se až příliš pravidlem, že bývalí naši mučitelé

stát přičel od komunismu k neokomunismu. Jedině nedostatek moci zabraňuje staronovým komunistům a jejich dětem, aby si znovu rozdělili národ na tři skupiny: na ty, kteří jsou zavřeni a na ty, kteří již dávno měli být zavřeni. Současná morálka u nás vede k lhositelnosti ke všemu, vyjma peněz a majetku. Stalo se až příliš pravidlem, že bývalí naši mučitelé

našim mohou bezrestně plírnout do obličejů. Důkazem toho je vyřazení členky městského zastupitelstva v Domažlicích Marie Bří.

generálnímu tajemníkovi. Odvolání nebude účinnost první den měsíce, který následuje po přijetí takového sdělení generálním tajemníkem.

Článek 6

Členské státy považují články 1 až 5 tohoto protokolu za dodatkové články k Úmluvě a všechna ustanovení Úmluvy se plní v souladu s nimi.

Článek 7

Tento protokol je otevřen k podpisu členům Rady Evropy, kteří podepsali Úmluvu. Poctivá ratifikaci, přijetí nebo schválení. Členský stát Rady Evropy nebude moci ratifikovat, přijmout nebo schválit tento protokol, aniž by zároveň nebo dříve ratifikoval Úmluvu. Ratifikační listiny nebo listiny o přijetí nebo schválení budou uloženy u generálního tajemníka Rady Evropy.

Článek 8

1. Tento protokol vstoupí v platnost první den měsíce, který následuje po dni, kdy pět členských států Rady Evropy vyjádří svůj souhlas být vázán protokolem v souladu s ustanovením článku 7.

2. Pro každý členský stát, který vyjádří dodatečně svůj souhlas být vázán protokolem, vstoupí tento protokol v platnost první den měsíce, který následuje po datu uložení ratifikační listiny nebo listiny o přijetí nebo schválení.

Článek 9

Generální tajemník Rady Evropy sdělí členským státům Rady:

- a) každý podpis;
- b) uložení každé ratifikační listiny nebo listiny o přijetí nebo schválení;
- c) datum vstupu tohoto protokolu v platnost podle jeho článku 5 a 8;
- d) jakýkoli jiný úkon, oznámení nebo sdělení týkající se tohoto protokolu.

Na důkaz toho podepsaní, kteří k tomu byli řádně zmocněni, podepsali tento protokol.

Dáno ve Štrasburku 28. dubna 1983 v angličtině a ve francouzštině, přičemž obě znění mají stejnou platnost, v jednom vyhotovení, které bude uloženo v archivu Rady Evropy. Jeho ověřené kopie zašle generální tajemník Rady Evropy ušem členským státům Rady Evropy.

Tři pomníky Američanům v Plzni

Nejdříve byly pomníky Američanům v Plzni těžko reallsovány. Dnes se již ukazuje, že zde budou postaveny pomníky tří. Od roku 1990 existuje na Chodském náměstí pomník, představovaný jedním pyloneem. Začátkem letošního května byl odhalen další pomník:

Díky, Ameriko. Jeho dominantou jsou dva 6,5 metru vysoké žulové pylony. Ten má být pomníkem hlavním. Třetím pomníkem má být památník, na němž pracuje akad. sochař Bocker. Představuje dva americké vojáky a má být 2,2 metry vysoký. Jeho dokončení je plánováno na rok 1997 a primátor Zdeněk Prošek by tento třetí americký památník viděl nejraději v prostoru Křížkových sadů. Autor Jar. Bocker se zúčastnil ano-

nymní soutěže v roce 1991. Pomník komisi sice nebyl vybrán, ale mezi americkými veterány vzbudil velký ohlas. Při oslavách v r. 1992 věnoval autor dvaceticentimetrový bronzový model veteránům 16. obrněné divize Franka Bueglera a ten se dostal až do muzea generála Pattona ve Fort Knox v americkém Kentucky. Doufejme, že zakrátko spatří pomník v nadživotní velikosti světo světa v Plz-

Jsem povinen být pravdivý

Škoda, Abrahame Lincolne, že lidé Tvého rozumu a srdce nerodí se po stovkách a po tisících, jistě jinak by se vytvářely dějiny tohoto světa.

Poctivý Abé, Tvá slova pronesená v krátkém projevu po bitvě u Gettysburgu: „Nám přísluší nejnmiternější rozhodnutí, že tyto mrtví zde nezemřeli nadarmo, že národ se dočká s pomocí Boží nového zrození svobody a že vláda lidu a pro lid nezmizí ze světa“, jsou skvěle broušenými diamanty lidského ducha.

Tvoje moudrost Tě přivedla k výroku: „Nejsem povinen vyhrát, ale jsem povinen být pravdivý. Nejsem povinen mít úspěch, ale jsem povinen žít podle svého osvětlení“. Tato slova svědčí o Tvém hlubokém poznání smyslu lidského bytí.

Ty zůstaneš navždy vítězem svou poctivostí, láskou ke svobodě a pravdou. Tvůj sen, že odjíždíš velkou černou lodí do neznáma se Ti splnil a brázdá, kterou ta loď svou přídí za sebou zanechala a která nezmizí nikdy při žádném vlnobití, zůstane stále v lidských srdcích milujících pravdu, skromnost, poctivost, spravedlnost a svobodu. Ty stojíš jako kapitán na palubě této lodi, abys svými projevy i činy zůstal věčně zářícím příkladem celému lidstvu, po ce-

Článek 16

Žádný bod článků 10, 11 a 14 nemůže být považován jako překážka bránící vysokým smluvním stranám uvalit omezení na politickou činnost občinců.

Článek 17

Nic v této Úmluvě nemůže být vykládáno tak, aby dávalo státu, skupině nebo jednotlivci jakékoli právo vyvoljet činnost nebo dopouštět se činnů zaměřených na zničení kteréhokoliv ze zde přiznaných práv a svobod nebo na omezování těchto práv a svobod ve větším rozsahu, než to Úmluva stanoví.

Článek 18

Omezení, jež tato Úmluva připouští pro uvedená práva a svobody, nesmí být využívána k jinému účelu než k tomu, pro který byla určena.

HLAVA II

Článek 19

K zajištění plnění závazků přijatých vysokými smluvními stranami v této Úmluvě se zřítují:

- a) Evropská komise pro lidská práva, dále jen "Komise";
- b) Evropský soud pro lidská práva, dále jen "Soud".

HLAVA III

Článek 20

1. Komise se skládá z počtu členů, který se rovná počtu vysokých smluvních stran. V Komisi může být pouze jeden příslušník těchto států.

2. Komise zasedá v plénu. Vytváří i komory, složené nejméně ze sedmi členů. Komory mohou projednávat stížnosti podané podle článku 25 Úmluvy, jež lze projednat na základě ustálené rozhodovací praxe, nebo které nevyvolávají závažné otázky, pokud jde o výklad nebo plnění Úmluvy. V těchto mezích a s výhradou odstavce 5 tohoto článku komory vykonávají všechny pravomoci, které jsou Úmluvou svěřeny Komisi.

Člen Komise zvolený za vysokou smluvní stranu, proti níž byla podána stížnost, má právo zasedat v komoře, které bylo toto podání přiděleno.

Loučíme se s Tebou, Poctivý Abé.

Loučíme se s Tebou, Abrahame Lincolne, presidente Spojených států amerických, abychom jednou přijeli za Tebou stejnou černou lodí se svojí vlastní poctivostí a spravedlností, abychom tam v těch nekonečných dálkách neznáma mohli Ti stisknout ruku a podívat se Ti přímo do očí.

Jindřich Dubín

Pamětní vlajka

Generálmajor George Smith Patton, syn velitele 3. armády, která se podílela na osvobození Československa v roce 1945, předal rektorovi vojenské akademie v Brně pamětní vlajku. Podobné vlajky americký Pentagon uděluje různým organizacím a institucím při příležitosti 50. výročí ukončení druhé světové války.

"Věrní zůstali"
8. 4. 1995